

heeft het onder invloed van het Christendom een nieuwe inhoud gekregen naast de woorden „geest” en „(ge-)moed”. Ook het woord „geest” (Geist, ghost) is uitsluitend in Westgermaanse talen bekend en naar zijn etymologische oorsprong onzeker.

In de Septuaginta werd het Hebreeuwse woord „ruach” vertaald met „pneuma”, waardoor dit woord voor „adem”, dat in de Griekse cultuur binnen de sfeer van het fysieke leven bleef, volstroomde met een bijbelse inhoud, welke in onze cultuur overgedragen werd op het woord „geest”.

De bijbelse betekenis van „geest” is veelzijdig. Het woord duidt soms op de adem, het levensbeginsel van de mens, de levenskracht, soms op de mens zelf, het wezenlijke in hem, soms op een gevoelig instrument in de mens waarmee hij smart, blijdschap, benauwdheid e.d. registreert, waarmee hij goed en kwaad van elkaar onderscheidt, waarmee hij reageert op de omstandigheden, rekenschap geeft van gedachten en daden en plannen maakt voor de toekomst. Een verwante betekenis heeft het woord „hart” in de bijbel, dat zelden het lichaamsorgaan aanduidt doch meestal de zetel van de geest. Naast de menselijke geest wordt in de bijbel ook het bestaan van andere geesten erkend, buiten de mens. Dit kan de Geest Gods, de Geest des Heren zijn, die de mens kan inspireren tot het verrichten van bepaalde daden of het uitspreken van bepaalde woorden, die tot zijn heil of tot zijn verderf bijdragen, het kan ook een boze geest zijn die aanleiding geeft tot het abnormaal slechte, het zondige, het zieke.

Aan de Bijbelse opvatting heeft het demonologisch ziektebegrip aansluiting gevonden, dat in de Christelijke cultuur een grote rol gespeeld heeft en met name op het gebied van de zgn. geestes- en zielsziekten het langst heeft stand gehouden. Een belangrijke gedachte, die omstreeks 1800 zijn beslag begint te krijgen en het ontstaan van psychiatrie als legitiem onderdeel van de geneeskunde mogelijk gaat maken, is die van de verinnerlijking van de geest als behorend tot en besloten blijvend in de individuele mens, waarbij het bestaan van boze geesten buiten de mens ontkend wordt.

Het woord „ziel” heeft, zoals gezegd, in onze cultuur ook inhoud gekregen vanuit bijbelse noties. Het Hebreeuwse woord „nèfesj”, dat oorspronkelijk keel of nek betekent en daarna adem die door de keel gaat, wordt in de Septuaginta vertaald met psyche en in onze taal met ziel. Dit begrip is nauw verbonden gebleven met het begrip „levend zijn”. Ook de dieren hebben nèfesj, evenals de mensen, maar